

Landsbygdsdepartementet

Kommitterad dagordning inför jordbruks- och fiskerådet den 14 november 2011

---

1. Godkännande av dagordningen

Icke lagstiftande verksamhet

2. Godkännande av a-punktslistan

Fiske

3. Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension

– Diskussion

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

-

Bakgrund

I samband med att kommissionen lade fram ett förslag till ny grundförordning för den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) presenterades även ett meddelande om GFP:s internationella dimension.

Kommissionen betonar att EU måste sträva efter att få bukt med den allvarliga beståndssituationen som råder globalt. EU är en av väldigt få aktörer med en stark närvaro i alla världens hav genom sina flottor, sina investeringar, sina bilaterala avtal med tredjeländer och sitt deltagande i de viktigaste regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna (RFMO). EU är också den största marknaden för fiskeriprodukter när det gäller konsumtion och import. Detta lägger ett stort ansvar på EU att engagera sig ännu mer i att bevara de internationella fiskbestånden och se till att de förvaltas på ett hållbart sätt.

Inom ramen för arbetet i de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna (RFMO) bör EU sträva efter att driva på den globala och multilaterala agendan som främjar hållbart fiske i hela världen för att särskilt ta itu med avgörande frågor som bekämpning av olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske) och minskning av överkapacitet. Det är viktigt att effektivisera de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna genom att tillförlitligare data och vetenskapliga uppgifter levereras, efterlevnad och kontroll ökas, kapaciteten minskas, beslutsfattandet förbättras och avgifter för tillträde till det öppna havet för de regionala fiskeriförvaltningsorganisationernas medlemmar införs. En annan viktig aspekt av arbetet är att bättre integrera fiske, utveckling, miljö, handel och andra politikområden med varandra.

Kommissionen menar att EU-fiskeflottans verksamhet i tredjeländers vatten även i framtiden ska ske inom ramen för de internationella fiskeavtalen mellan EU och enskilda tredjeländer. För att främja långsiktigt resursbevarande, goda styrelseformer för bilaterala fiskerelationer och en hållbar utveckling inom partnerländernas fiskesektor bör de framtida fiskeriavtalen baseras på bästa tillgängliga vetenskapliga utlåtanden och uppgifter om den ackumulerade fiskeansträngningen i de berörda vattnen. EU bör genomföra vetenskapliga revisioner av avtal som omfattar flera arter, göra respekten för de mänskliga rättigheterna till ett grundläggande villkor för ingående och upprätthållande av fiskeavtal, gå mot en situation där fartygsägarna bidrar mer till kostnaderna för tillträdesrättigheterna samt garantera att fiskeavtalen stödjer bättre förvaltning inom fiskesektorn i partnerlandet, särskilt vad gäller övervakning, inspektion och administrativ samt vetenskaplig kapacitet. Vidare bör EU garantera sund och effektiv ekonomisk förvaltning av medlen för sektorsstödet enligt avtalet, samt föreskriva indragning av betalningarna om resultaten inte uppnås. Några av dessa poster bör redan ha integrerats i de övergångsavtal som förhandlades fram före antagandet av reformen av den gemensamma fiskeripolitiken. När reformen väl genomförts kommer den nya inriktningen av fiskeripolitiken att återspeglas i alla förhandlingar. Vid processens slut kommer en ny generation av hållbara fiskeavtal att ha införts.

Förslag till svensk ståndpunkt

Det är angeläget att avtalen stärks och förbättras vad gäller såväl resursbevarande som respekt för de demokratiska principerna, för de mänskliga rättigheterna och för rättstatsprincipen. De sistnämnda utgör en grundförutsättning för hållbara fiskeavtal, och samtliga avtal ska innehålla en särskild klausul om mänskliga rättigheter.

Utnyttjandet av fiskeresurserna ska ske utifrån välgrundade vetenskapliga råd och bara på ett reellt överskott. Utvärderingar ska göras vid översyn av alla avtal både i förväg (ex ante) och i efterhand (ex post). För att undvika EU-fiske på parallella avtal anser regeringen att en exklusivitetsklausul bör införas. EU:s finansiering för tillträdet till fiskeresurser i tredje land ska fasas ut på sikt och finansieras av de berörda fiskeföretagen utanför EU:s budget.

Regeringen anser vidare att fiskeripolitiken i sina externa delar ska ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet vid genomförandet av politik som kan påverka utvecklingsländerna. Ersättningarna från fiskeavtalen ska komma berörda folk till del.

EU-nämnden och MJU

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden inför Jordbruks- och fiskerådet i juli 2011 när reformpaketet presenterades. Meddelandet var föremål för överläggning med MJU den 27 oktober 2011.

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

4. Godkännande av A-punktlistan**SJK-frågor**

5. Reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP): – Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av regler för direkt betalning till jordbrukare i enlighet med stödsystemet inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (förordningen om direktstöd)

– *Diskussion*

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, ordinarie lagstiftningsförfarande. I rådet tas beslut med kvalificerad majoritet.

Bakgrund

Kommissionen presenterade den 12 oktober 2011 lagförslag för den framtida inriktningen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Lagstiftningspaketet består av fyra huvudförordningar som inbegriper direktstöd, marknadsinstrument och politiken för landsbygdsutveckling. På rådsmötet 20-21 oktober skedde en första föredragning av kommissionen. Lagstiftningspaketet kommer att förhandlas under kommande år och beslut väntas tas i början av 2013.

Ordförandeskapet har uppgett att diskussionen på rådsmötet den 14 november ska fokusera på direktstöd.

I förslaget föreslår kommissionen en utjämning av direktstödsnivåerna där medlemsstater med stödnivåer under 90 procent av EU:s genomsnitt ska tilldelas mer medel, motsvarande en tredjedel av skillnaden mellan nationell nivå och 90 procentsnivån. Denna tilldelning ska finansieras proportionellt av alla medlemsstater med stödnivåer över EU:s genomsnitt.

Kommissionen föreslår även en utjämning inom medlemsstaterna eller regioner. Huvudregeln är att alla stödrätter för grundstödet inom ett land eller en region ska ha samma värde redan år 2014. Medlemsstaterna kan dock välja att inledningsvis ta viss hänsyn till tidigare individuella stödrättsvärden, i sådana fall ska dock stödet vara utjämnat inom en medlemsstat eller region senast 2019.

Kommissionen föreslår att direktstödet ska delas upp i flera delar där merparten utgör ett grundstöd som är obligatoriskt och frikopplat från produktion. Därutöver öronmärks 30 procent till ett obligatoriskt grönt stöd med krav på miljöåtgärder, och 2 procent till ett obligatoriskt särskilt tillägg till unga jordbrukare. Dessutom kan medlemsstaterna öronmärka 5 procent till områden med specifika naturliga begränsningar och ytterligare en andel till produktionskopplade stöd till regioner eller sektorer med särskilda problem. Medlemsstaterna ska också erbjuda ett förenklat alternativt stöd till småbrukare.

Det gröna stödet, den sk. förgröningen, kopplas till tre åtgärder som är obligatoriska för lantbrukarna att utföra. Alla lantbrukare inom ett land eller en region får samma premie per hektar. Följande åtgärder föreslås:

- krav på variation av grödor, minst 3 grödor varav den största på max 70 procent av arealen och den minsta på min 5 procent av arealen,

- krav på bevarande av permanenta gräsmarker (långliggande vallar, naturbetesmarker), max 5 procent minskning av arealen tolereras,
- upprättande av "ekologiska fokusområden", minst 7 procent av arealen (skyddszoner, landskapselement, träda etc.).

Lantbrukare med ekologisk produktion är direktkvalificerade för förgröningspremien och behöver inte utföra åtgärderna ovan.

Kommissionen föreslår att stöd endast ska tilldelas "aktiva brukare". Enligt definitionen är man inte aktiv om ens direktstöd delat med intäkterna från annat än jordbruk är mindre än 5 procent. Regeln gäller ej för jordbrukare som erhåller mindre än 5 000 euro i direktstöd.

Kommissionen föreslår att ett progressivt stödtak ("capping") ska införas i direktstödet för att begränsa nivåerna för dem som idag erhåller mest stöd. För att företaget med många anställda inte ska drabbas hårt föreslås att ett avdrag för alla lönekostnader ska ske innan reduktion av stöd görs.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att det krävs fortsatt kraftfulla reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken som leder till väsentligt lägre utgifter och ökad marknadsorientering. Regeringens främsta målsättning är att minska utgifterna inom såväl pelare I (marknadsåtgärder) som pelare II (landsbygdsutveckling). Sverige ska vara en konstruktiv förhandlingspart i syfte att få så stort inflytande som möjligt över slutresultatet.

Regeringen anser att GJP ska förbli ett gemensamt politikområde och utformas i linje med principerna om subsidiaritet, proportionalitet och en sund ekonomisk förvaltning. Jordbrukspolitiken ska vara förenlig med politiken för global utveckling och ta hänsyn till utvecklingsländernas förutsättningar att förbättra tillväxten i jordbruket genom att bland annat bedriva handel och konkurrera på internationella marknader.

Regeringen förespråkar en högre ambitionsnivå vad gäller förenklingar av jordbrukspolitiken. Systemet är komplext och svårbegripligt i nuläget och detta utgör en börda för jordbrukarna.

Avseende direktstöd anser regeringen att direktstöden ska frikopplas helt från produktionen, utjämnas genom att de högsta stöden sänks och på sikt fasas ut. Regeringen anser att kommissionens förslag är för försiktigt när det gäller utjämning och otillräckligt när det gäller kopplade stöd (ingen ny frikoppling föreslås och medlemsländerna ges möjlighet att produktionskoppla mer stöd än vad som är fallet i dag).

Regeringen ställer sig positiv till idén om att direktstödet i större utsträckning ska riktas till aktiva brukare. Regeringen ifrågasätter dock den föreslagna definitionen, eftersom den är allt för administrativt betungande och inte tillräckligt träffsäker då flertalet passiva brukare undantas. För svensk del är det viktigt att ett eventuellt nytt förslag är förenligt med WTO:s gröna box (åtgärder som har minimal påverkan på produktion och handel).

Regeringen anser att det är angeläget att få en så stor miljöutväxling av satsade resurser inom GJP som möjligt, vilket i första hand ska ske inom ramen för pelare II. Regeringen är skeptisk till den s.k. förgröningen av direktstöden eftersom miljönyttan bedöms vara mycket begränsad samtidigt som stödet blir mer komplext och administrativt betungande att hantera. Kommissionens förslag på generella och paneuropeiska gröna kriterier för direktstöd är inte ett effektivt sätt att uppnå bättre miljöutväxling av GJP-budgeten. Det är mer effektivt med riktade och flexibla åtgärder motsvarande dagens landsbygdsprogram som kan anpassas efter nationella och regionala behov. Utifrån lagda lagförslag avser dock regeringen att vara en konstruktiv förhandlingspart och verka för att systemet blir så enkelt och välfungerande som möjligt.

Avseende stödet till områden med naturliga begränsningar inom pelare I finns en risk med överlappning med motsvarande stöd inom pelare II. Regeringen anser att det är viktigt att stöd till områden med naturliga begränsningar, liksom särskilda stödformer för småbrukare samt unga jordbrukare, ska vara frivilliga för medlemsstaterna att tillämpa. Regeringen är tveksam till kommissionens förslag om att införa stödtak, då detta enkelt kan kringgå genom en uppdelning av företag och därmed riskerar att bli ett ineffektivt verktyg. En sådan gräns leder till ökade administrativa kostnader och kan innebära att jordbruksföretagens strukturutveckling hämmas, samtidigt som den önskade effekten förväntas utebli.

EU-nämnden och MJU

Frågan var senast föremål för information i MJU och samråd med EU-nämnden inför Jordbruks- och fiskerådet i oktober 2011.

6. Övriga frågor